

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXII. ZATURDAG den 18den JANUARY 1834. N. 3.

BEKENDMAKING.

AAN de geëerde iegezetenen van dit eiland, die in de aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in Nederland belang stellen, wordt mits deze ter kennis gebragt, dat het Hoofd bestuur van het Fonds tot dat einde, door de vroeger ontvangene bydragen, overtuigd van de welwillendheid der inwoners van Curacao ten opzigte der ongelukkigen die by onderscheidene gelegenheden in de verdeediging der regten van Nederland verminkt zyn geworden, en daarom reden vermeenende te hebben van zich te kunnen vleijen, dat de latere gebeurtenissen in het moederland die edelmoedige belangstelling zich ook zullen doen uitstrekken ten behoeve der genen die by dezelve verwond zyn geworden of ongelukkige weduwen en weezen hebben nagelaten, heeft het Hoofd bestuur van dat Fonds het niet ondienstig geacht, aan den ondergeteekende overgebleven lid van deszelfs Commissie op dit eiland, op te dragen het uitverkoopen van een gedeelte der exemplaren van een bundel leerredenen, met oogmerk ter styving der kas van het Hoofd bestuur van het fonds, geleverd door de academiepredikers in Nederland, die, niet te vreden met de aanmerkelyke som van ƒ12000 die de uitgave diens bundels aan het fonds opgebragt heeft nog een aantal exemplaren geschonken hebben, met het uitgedrukt doel, dat dezelve aan de Kommissien in de kolonien tot het voorgesteld einde mogten verzonden worden.

De ondergeteekende zich verzekerd houdende, dat elk hierby belangstellend ingezeten, zoo wel om het nut dat men zich uit de lectuur der leerredenen beloven kan, als uit het verlangen om in de bevordering des verkoops van een met zulk een pryzenswaardig voornemen geschonken werk, het zyne bytedragen ter styving eener kas, waaruit zoo velen die in de verdeediging van ons dierbaar moederland slagtoffers geworden zyn, moeten onderhouden en verpleegd worden, niet aarzelen zal, zich van een exemplaar van den gemelden bundel leerredenen te voorzien, zal dezelve op aanstaanden maandag den 6den dezer verkrygbaar stellen tegens den [illegible] prys ten kantoore van den WelEdelen [illegible]

[illegible]

Gouvernements Secretary,
Curaçao, den 2den January 1834.

VAN wege den Hoog Ed. Gestr. Heer Directeur dezer Kolonie, wordt hierby bekend gemaakt dat De Heer THEODORUS JUTTING, by resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West Indische Bezittingen dd. 26 July 1833, No. 871–323 benoemd tot Vendumeester op dit eiland, den 1sten dezer in die betrekking in functie is getreden.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 10 January 1834.

DE HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie heeft de afstand van het burgerregt in deze kolonie door SAMUËL PEREYRA BRANDAO gedaan, aangenomen met ontheffing deszelven van alle daaraan verbonden voorregten en pligten.

De Gouvernements Secretaris
W. PRINCE.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 17den January 1834.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 25sten dezer, als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 17 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Gouvernements Secretaris,
W. PRINCE,

Curaçao den 17den January 1834.

HIERBY wordt bekend gemaakt dat er BrievenZakken zullen worden opgemaakt om van hier met Zyner Majesteits Brik *Echo* naar St. Martin, St. Eustatius en Suriname respectivelyk verzonden te worden en dat dezelve op Woensdag den 22sten dezer des namiddags te drie ure precies zullen gesloten worden.

De 1e. Commis ter Gouvernements Secretary,
belast met de Post Directie,
H. KIKKERT.

OPROEPING.

DE bestuurders der Nederlandsche Portugesche Israelitische Hoofd Synagoge alhier de administratie van zeker Saldo kapitaal der nalatenschap van wylen Mejufvrouw HANAH RICARDO Weduwe ARON AILIJON, krachtens haar Testament dd. 29 November 1803 overgenomen hebbende, ten fine de interesten daarvan aan de naaste bloedverwanten van gemelde Weduwe ARON AILIJON naar luid van voormeld Testament aftegeven, roepen hierby op alle zoodanige naaste bloedverwanten van meergemelde Weduwe ARON AILIJON, ten einde uiterlyk binnen drie maanden na dato dezes, hunnen graad van bloedverwantschap met de behoorlyke bewyzen van dien optegeven, en Bestuurders voornoemd in staat te stellen daarna te kunnen handelen.

Curaçao den 17 January 1834.

LYST

van de ter Gouvernements Secretary liggende onafgehaalde brieven aangekomen sedert den 10den tot en met den 17den dezer.

Gr. Lever.
A. Schagt.
L. Devries.
Jan. Willem Hansen.
D. A. Meyer.
P. van Rosé.
W. H. van Dura.
Vleyschet.

Curaçao den 17den January 1834.

De 1e. Commis ter Gouvernements Secretary,
belast met de Post Directie,
H. KIKKERT.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—JANUARY.

Golet Eagle, Brigé,	Coro.
—— Gysbertha, DeBret,	Bonaire.
—— Dorothea, De Lange,	Aruba.
—— Am. Lucia, Diedenhoven,	Maracaybo.
—— Geertruida, Levy,	ditto.
—— Maria, Marconje,	ditto.
Bark Gen. Borras, Arreta,	Coro.
Boot Tonino, Guebara,	San Juan.
Golet Rosalito, Araca,	ditto.
—— Rita, Soto,	Bonaire.

UITGEKLAARD—JANUARY.

Golet Dorothea, De Lange.
Bark Margaritha, Brunow.
—— Trenidad, Handt.
Brik Union, Turley.
Golet Eagle, Brigé.
Boot Tonino, Guebara.
Golet Abeona, Everts.
—— Rita, Soto.
[illegible]

Gisteren tegen den middag is de Nederlandsche schoener *Gouv. Gen. Cantz'laar* binnen deze haven van Suriname aangekomen; en met dezelve hebben wy Surinaamsche Couranten tot den 8sten dezer ontvangen, behelzende Europische berigten tot den 13den November j. l.

De staatkundige berigten welke die Couranten behelzen zyn zeer weinig en te vinden in dit nummer.

Mondelings vernemen wy dat te Suriname ook de droogte sterk geheerscht heeft, vergezeld van hevigen wind, dermate dat men gebrek aan water gehad heeft.

UITTREKSEL UIT SURINAAMSCHE COURANTEN.

Amsterdam 6den November. Partic. Corresp. ('s Gravenhage, Dingsdag, 5 Nov.) Sedert eenigen tyd, verneemt men hier weinig met opzigt tot de staatkundige aangelegenheden van het Vaderland. De Heer Baron Verstolk van Soelen, Minister van Buitenlandsche Zaken, is gisteren van hier naar Amsterdam vertrokken; naar men verzekert, zou Z. Exc. nog vóór zyn vertrek een onderhoud hebben gehad met den Prins van Schwarzenberg, buitengewoon Gezant van wege de drie Noordsche Mogendheden, en by die gelegenheid de herhaalde verzekering hebben gegeven van 's Koninge meest vredelievende gezinningen, en Hoogstdeszelfs verlangen om zoodra mogelyk eene eindschikking te zien tot stand komen. Tot deze mededeeling zoude, naar men wil, voornamelyk aanleiding gegeven hebben, het uit Frankfort ontvangen voorloopige antwoord, op de door Z. M., by het Duitsche Bondgenootschap gedane aanvraag tot den afstand en ruiling van een gedeelte van Luxemburg. Ten gevolge van deze geruchten, is de hoop op eene speedige hervatting en gunstigen afloop der onderhandelingen te Londen, algemeen versterkt geworden. Men zegt verder dat de Prins van Schwarzenberg eerlang de terugreis naar Berlyn zal aannemen.

Den 8sten November.—Extrakten uit de Fransche dagbladen van 6 November.

—De *Sentinelle de Bayonne*, in een buitengewoon byvoegsel, berigt uit Bayonne, dd. 31 October, ten 9 ure des avonds:

Een buitengewoon koerier, afgezonden door den Heer de Rayneval, is ten twee ure dezen nacht door onze stad getrokken; hy heeft Madrid den 28sten verlaten, en brengt de volgende tyding aan:

Op Zondag 27 October was het, dat de aanhangers van Don Carlos te Madrid den kreet des opstands aanhieven. Omstreeks ten 4 ure na den middag werden talryke zamenscholingen in de straten gezien; de gewapende royalistische vrywilligers deden allerwege de kreeten van *Leve Don Carlos! weg met de Negros! weg met de Koningin!* hooren; de oproerige beweging strekt zich van de kazerne der vrywilligers tot aan de straat d'Atocha uit; alle voorbygangers waren genoodzaakt *leve Don Carlos!* te roepen, om hun leven te beveiligen.

De wanorde werd langer hoe grooter, toen de troepen van het garnizoen bevel kregen tegen de opstandelingen op te rukken. Van weerskanten had spoedig een hevig geweervuur plaats, en de aanhangers der Koningin (*Christinos*) kwamen met geestdrift zich met de troepen vereenigen. De Karlisten werden teruggedreven, geslagen, verjaagd en hunne ontwapening bevolen en ten uitvoer gelegd. Talryke huiszoekingen hebben eene groote menigte verborgene wapenen doen ontdekken. Des morgens was het reeds aan het gouvernement gelukt zich van de artillerie der vrywilligers meester te maken, terwyl dezen de mis bywoonden.

Maar naauwelyks was deze beweging onderdrukt, en hadden de troepen de overwinning behaald, of het volk verzamelde zich in hoopen voor het paleis, en vroeg met woest getier de hoofden der Ministers Zea Bermudez en Cruz.

By het vertrek van den koerier, welke deze tyding aanbrengt, wist men nog niet welk besluit de Koningin nemen zoude, en de Heeren Zea en Cruz behielden nog steeds hunne portefeuilles.

De priester Merino zette nog altyd zyne arrestatien in de omstreken van Burgos voort, zyne guerillas aneen [illegible] werden door hen onderzocht en van hunne depêches beroofd.—Ook de koerier, welke dezen nacht alhier is doorgetrokken, heeft hetzelfde lot ondergaan. De opstandelingen hebben hem alle de aan hier gerigte depêches afgenomen.

Andere brieven, welke van dezelfde gebeurtenis spreken, stemmen in deze byzonderheden volkomen overeen, en voegen er slechts weinige omstandigheden by. Het volk, zegt één dier brieven, heeft zelf eenige hoofden der insurrektie opgehangen. Onder weg zyn twee post wagens door de bende van Merino verbrand geworden, welke zich tot op acht uren afstands van Madrid gewaagd had.

Ook verhalen deze brieven dat de Generaal Saarsfield, welke zich nog steeds te Burgos bevindt, genoodzaakt zoude zyn geweest zich tegen eenen aanval van het volk te barrikaderen. Het is moeijelyk te zeggen in hoe verre dit berigt gegrond is.

Een bloedig gevecht heeft te Almagro plaats gehad, waar het regiment der Koningin garnisoen hield. De Karlisten hadden het verschikkelyke plan gevormd alle deze troepen des nachts te vermoorden. In tyds onderrigt vielen de huzaren de insurgenten aan, doodden 80 en kwetsten 70 hunner. Het regiment heeft 14 man verloren.

De Engelsche dagbladen tot en met den 9den November, vermelden, dat twee dagen te voren, te Falmouth, de koninklyke brik *the Pantaleon*, was binnengeloopen, die den 27sten October Lissabon en den 30sten de reede van Oporto had verlaten. In de omtreken der hoofdstad was sedert het afzenden der laatste berigten niets belangryks voorgevallen. Het leger van don *Miguel* hield Santarem bezet, en had deze plaats nog aanmerkelyk versterkt. De constitutionelen waren voor dezelve gelegerd, doch hadden tot nu toe geenen aanval ondernomen, wordende daarvan, zoo men meende, door de sterke positie des vyands teruggehouden. Men had reeds op den 25sten te Lissabon het gerucht verspreid, dat onder meer andere kleinere plaatsen, ook de steden Leyria en Coimbra zich voor donna *Maria* hadden verklaard; doch vooral omtrent de laatste, welke nog geheel door de magt van don *Miguel* was omringd, verdiende dit gerucht nadere bevestiging. Volgens onpartydige berigten uit Oporto zoude de positie van het Miguellistisch leger tegen elken aanval bestand zyn, daar dezelve door Santarem en Thomar in het front, door Elvas op den linker, en door Viseu, Coimbra en Lamego op den regtervleugel werd gedekt, terwyl het vruchtbaarste gedeelte van Alentejo, meer dan eenige andere streek in Portugal, geschikt was, om in het onderhoud der troepen te voorzien.—Te Oporto was men nog immer bevreesd, dat de Miguellisten wier magt rondom deze stad op 8000 man begroot werd, dezelve mogten aantasten, waartegen eene bezetting van 2000 man naauwelyks bestand zouden zyn. In de hoofdstad was alles rustig, en had men op nieuw versterking van troepen uit de Engelsche havens ontvangen.

HET CONSTITUTIONNELE PORTUGAL.

Door al de woelingen en verwarringen, onlusten en verdeeldheden, die het grootste gedeelte der staatkundige wereld, gedurende het loopende jaar, opleverde, en wier byzondere beschouwing menigmaal het onderwerp onzer politieke beredeneringen was, nu eens met betrekking tot *Frankryk*, dan weder ten opzigte van *Engeland*, *Duitschland* of *Italie*, maar vooral ook ten opzigte van het, in magt en uitgestrektheid zoo aanmerkelyk gekortwiekte, *Turkye*, en eindelyk en voornamelyk met betrekking tot ons eigen dierbare Vaderland, werd onze aandacht niet zelden afgetrokken van den staatkundigen toestand van het zuidwestelyk Europisch schiereiland, het ongelukkige *Portugal*, meer dan al te lang de speelbal van heerschzucht en geweld en het bloedige slagtoffer van broederhaat en onregtvaardigheid. Maar hoe weinig belangryks leverde die toestand ons ook, byna een jaar lang, op?! De bemagtiging van *Oporto* op den 9den July 1832 was en bleef het eenige gevolg van don *Pedro's* zoogenoemde bevrydings expeditie. Het beleg dier stad duurde in het oneindige, zonder dat er een stap voorwaarts tot derzelver herneming van de zyde der Miguellitische troepen gedaan werd; en het stond, naar het oordeel van vele staatkundigen, met de zaak van donna *Maria* zoo slecht geschapen, dat men de vrees voor eene geheele mislukking der vaderlyke poging, by het vertrek van don *Pedro* uit *Frankryk*, niet zonder grond gekoesterd, reeds ten volle verwezenlykt meende te zien.

Maar ziet, daar schiet op eens eene lichtstraal door de donkere wolken van angstvalligheid en hopeloosheid te voorschyn. Het berigt der stoutmoedige onderneming van den dapperen *Napier* dringt tot ons door. De vloot van don *Miguel* is genomen, zyn leger by [illegible] verslagen en de hoofdstad roept de regte erfgename van den troon als Koningin van *Portugal* uit. De gevangenissen worden ontsloten; duizenden, om staatkundige gevoelens veroordeelden of aanvankelyk gekerkerden, herkrygen hunne vryheid en juichen den hervormer van het diep ongelukkige ryk toe, die zegepralend het paleis zyner vaderen binnentreedt. Welk een omkeer van zaken! Welke heilryke vruchten eener onderneming, waarvan men, eensdeels om de geringe magt, welke don *Pedro* zynen, naar het scheen, overal wel verschansten broeder tegenstelde, anderdeels om den anti-constitutionnelen geest die het meest invloed hebbende gedeelte der Portugeezen tot de uiterste verdediging van hun grondgebied zou hebben moeten aanvuren, de nadeeligste gevolgen verwachtte. *Portugal* zal zich dan eerlang, zoo voorspelt men, in de voorregten eener algemeen doeltreffende constitutie mogen verheugen en op de puinhoopen van den zetel eens aartsgeweldenaars den troon eener jeugdige Koningin gevestigd zien, wier vader geene pogingen onbeproefd kan laten, om het geluk zyns Vaderlands met dat zyner dochter zoo veel mogelyk te verzekeren.

Maar die gezegende dageraad is misschien nog verre van aan te breken. Eene doeltreffende constitutie voor *Portugal* behoort tot het getal der schier onoverkomelyke zwarigheden. De geslagen party der Miguellisten is nog verre van verslagen. De maatregelen, door den meineedigen broeder aanvankelyk genomen, en de listen, door hem en zyne aanhangers, waaronder de Fransche ex-minister *de Bourmont* geene geringe rol vervult, in het werk gesteld, om de min beschaafde en ligtgeloovige Portugeezen met de krachtigste banden aan zich te verbinden, zyn zoo vele struikelblokken, die den constitutionnelen hervormer in den weg liggen, dat derzelver opruiming met regt als hoogst moeyelyk te beschouwen blyft. [illegible] schooren tot de heilryke verwezenlyking eener doeltreffende constitutie: volkseendragt en volksverlichting; twee planten, wier algemeene bloei en wasdom op den andere zoo mild bevoorregten Portugeschen bodem nog weinig hoop [illegible]. Onder de Koningen *Emanuel* en *Jean III* was de Portugeesche letterkunde op den hoogsten trap; daarna is zy tot den laagsten graad gedaald, en in de laatste jaren droeg zy slechts weinige heilzame vruchten. De beeldende en schoone kunsten hebben er nooit willen tieren. De meeste seminarien brengen onbeduidend weinig of niets goeds ten behoeve der algemeene verlichting voort, omdat zy onder den invloed van zekere lieden staan, die haren voortgang zoo veel mogelyk trachten tegen te werken.— Het volkskarakter der Portugeezen wordt ons doorgaans beschreven als by uitstek naar het bygeloovige, zinnelyke, opvliegende, hoogmoedige, jaloersche en doorgaans naar het nieuwe en ligtzinnige overhellende; hoedanigheden, lynregt strydig met het omhelzen dier eenstemmigheid, gemagtigdheid en standvastigheid, voor het genot van doeltreffende constitutionnele instellingen onmisbaar. Gelukt het echter, hetgeen wy om der menschheid wil en om de zaak van ware beschaving en zedelyke verlichting vurig wenschen, al die oneffenheden effen te maken en *Portugal* eene gewenschte kalmte en welvaart te verschaffen, waarvoor het van de zyde zyner ryke natuurvoortbrengselen in alle deele vatbaar is, dan mo- [illegible] neming van don *Pedro* van harten toejuichen, dan mogen de Portugeezen zich met dubbelen grond verblyden in eene [illegible] mel, en weergalm het *Te Deum laudamus* in hunne tempels dan zien wy door de hervorming van *Portugal* ook voor *Spanje* den dageraad eener gewenschte volksvryheid aandagen; ten minste de noodzakelykheid voor het Madridsche hof geboren worden, om, door een wys en voorzigtig gehoor geven aan den wensch van het verlichtste gedeelte der natie, de uitbarsting eener revolutie te voorkomen, die ook voor dat ryk de hoogst nadeeligste gevolgen zou na zich slepen.

ZEDELYKE TOESTAND VAN PORTUGAL (*).

Werpen wy thans eenen blik op de geestelheid van het land, hetwelk de partygangers van de jonge Koningin zich voorstellen te herscheppen en zien wy welke kansen er voor den goeden uitslag hunner nieuwe plannen bestaan. De meest invloed hebbende party in Portugal, is ongetwyfeld die der geestelykheid. Met behulp van eene menigte wonderbaarlyke sprookjes en zoogenaamde mirakelen, was men er in geslaagd, al de regten van het volk over te dragen op eenen Vorst, welke eene onbepaalde, doch aan het toezigt der geestelykheid ondergeschikte magt uitoefent. De schryvers in Portugal, welke grootendeels geestelyken waren of met het vuur der inquisitie voor oogen schreven, verzekeren stoutelyk dat hunne landgenooten het godvruchtigste volk op aarde zyn, en dat zy sedert Tubal, kleinzoon van Noach, die Situbal of St. Ubes stichtte, niet hebben opgehouden zulks te zyn. De bewyzen welke zy voor deze hunne verwaande aanmatiging bybrengen, getuigen tevens van de uitgestrektheid en den aard van hunne vroomheid. Zy bewyzen b. v. dat de Portugezen van oudsher de yverigste vervolgers der ongeloovigen zyn geweest; dat zy de eerste aan de maagd Maria gewyde kerk hebben gebouwd, en steeds de sterkste voorstaanders van hare onbevlekte ontvangenis waren; dat op hunne grond vier stichters van geestelyke orden het eerste levenslicht ontvingen; dat hunne Koningen de rykste kloosters hebben gesticht; dat men in Portugal de meeste reliquien vindt, de meeste heiligen zyn geboren en de meeste mirakelen zyn gedaan. Daar nu de Portugezen eeuwen lang tegen de Moren hebben gestreden en elke overwinning nog byzonder gekenmerkt werd door de eene of andere daad van uitstekende bygeloovigheid, of door de vergrooting der privilegien der geestelykheid, zoo kan men ligtelyk begrypen, dat ook met elke vergrooting van het grondgebied des Koningryks, de magt van de kerk zich heeft uitgebreid.

Het uiterlyk aanzien van het land en het volk van Portugal stemt volkomen overeen met de schildering die er hunne Schryvers van maken. In andere landen van Europa, vindt men de sporen der 15de eeuw slechts in de geschriften van onzen tyd; in Portugal daarentegen is die eeuw nog werkelyk voorhanden; men vindt in dezelve haar terug met het grootste gedeelte van hare gewoonten, gebruiken en vooroordeelen. Een Protestant in Lissabon komende is genegen te gelooven, dat de Godsdienst het uitsluitend bedryf der ingezetenen is en geheel de aandacht tot zich trekt en dat de Regering eene zuivere Theocratie is.

De steden hebben allen iets kloosterachtigs; kerken en kloosters van verschillen- [illegible] gestichten uit en beslaan de kruinen van alle hoogten. Des morgens wordt men ge- [illegible] geheelen dag wordt er het gehoor verdoofd door het luiden van klokken, die de geloovigen ten tempel roepen. Gaat men door de straten, dan is men zeker van eenige processien te ontmoeten of een aantal lieden te zien, die geknield liggen voor de afbeeldingen van eenige Volks-Heiligen. In het zwart, grys of wit gekleede Monniken, met of zonder schoenen, met of zonder baarden, loopen en kruisen door de straten. Nauwelyks hoort men het gebengel van een schelletje, hetwelk de aannadering van het heilige sacrament verkondigt, ja alvorens men het verhemelte, hetwelk boven de geestelyke gedragen wordt, of de rook der flambouwen van die hem vergezellen bespeurt, ziet men, zoo verre het oog reiken kan, het volk reeds geknield ter aarde liggen. In de kerken, welker wanden met allerlei aanheiligen toegewyde zaken [b. v. de krukken van eenen miraculeus genezenen kranke] bedekt zyn, ziet gy de dienst op verschillende plaatsen gelyktydig verrigten, in het byzyn van een groot aantal vroomen, die met het hoofd ter aarde gedoken, latynsche gebeden prevelen. Van alle kanten wordt men door bedelaars bestormd, die in naam der heilige Maagd, der heiligen of der zielen in het vagevuur, aalmoezen vragen, terwyl op de straten de kerkbedienden met eene trommel, doedelzak of heiligje, de barmhartigheid der voorbygangers inroepen.

Men denke echter niet, dat het getal, de magt en de rykdom der geestelykheid meer in schyn dan in werkelykheid bestaan. De Jezuit Vieyra zegt, dat in zyn' tyd (1670) er in Portugal 10,000 monniken 30,000 geoordende priesters en 15,000 vrouwelyke geestelyken waren, te zamen 55,000 personen. Deze opgave is echter zigtbaar te laag, daar een enkel klooster, dat des

(*) Getrokken uit een artikel in de *Revue Britannique*.

Alcobaça alreeds een stadje geleek, wyl er 995 monniken in hetzelve woonden, zonder de bedienden mede te rekenen. Sedert dien tyd is het getal geestelyken, wel is waar, afgenomen, doch is echter nog zeer aanzienlyk.

Wanneer men by het getal geestelyken van verschillende soort, hetwelk stellig niet beneden de 30,000 is, eenen ryken staf van Groot-Dignitarissen voegt, bestaande uit eenen Patriarch, drie Aarts-Bisschoppen, vyftien Bisschoppen en nagenoeg vyftien Prelaten en hoofden van geestelyke vereenigingen en geestelyke orden, dan zal men zich een denkbeeld van de vroomheid der Portugezen kunnen vormen. Het geheele inkomen der geestelykheid, gerekend naar de tienden, die zy aan den staat betaalt, bedraagt 700,000 £st. (8 1-2 miljoen guldens) doch kan veilig op het dubbele gerekend worden. De Portugesche geestelykheid heeft hare tienden steeds zoo naauwgezet ingevorderd, dat onder anderen één der Koningen van dat land eene conventie met den Prior eener geestelyke order sloot, waarby deze de tienden bedong van de visch die in de Taag zou worden gevangen! Wanneer men het groot getal geestelyken en derzelver aanzienlyk vermogen in aanmerking neemt, zal men ligt kunnen begrypen dat de geest die hen bezielt, op het lot van Portugal eenen grooten invloed moet hebben. Ongelukkiglyk zoude het moeijelyk wezen ergens elders dommer geestelyken met slechter zeden aan te wyzen. Dezulken hunner, die nog eenige braafheid van karakter hebben of dezelve in hunne verhalen soms doen doorstralen, staan niettemin, door hunne schandelyke vooroordeelen, met de dieren gelyk; de overigen, die verstand genoeg bezitten, om het ver- [illegible] bedriegen [illegible] eerlooze en baatzuchtige wys. Het is vooral dit laatste gedeelte der Portugesche geestelyken, die in hunne wel-berekende bewondering van Don Miguel, hem den *Herstellenden engel* noemen en welke met alle kracht de hervormingen zullen tegenwerken, die de regering van Donna Maria zal willen invoeren. Het is onmogelyk om van den toestand van Portugal en deszelfs waarschynlyk toekomstig lot te spreken, zonder van den tweeden stand, den adel, te gewagen. Zeker is er geen land waar meer adelyken zyn dan in dat Koningryk. Eenige onder hen, dragen namen die de roemrykste dagen van 's lands geschiedenis in het geheugen terug roepen; anderen doen door hunne adelbrieven slechts denken aan de grilligheid van het hof. De Portugesche fidalgo is, in het algemeen, een verwaand, zorgeloos, ongezellig wezen, zonder opvoeding en zonder begaafdheid. Het grootste deel, hetwelk uitgestrekte bezittingen doch een slechts gering beschikbaar inkomen heeft, leeft gelyktydig in de morsigheid en in de weelde, op een of ander oud Kasteel hetwelk dreigt in te storten, zonder boeken ter hunner onderrigting of tot hun vermaak; zonder liefhebbery voor kunsten, zonder lust om den geest te beschaven, buiten staat om op eenen kiesche wyze de herbergzaamheid te kunnen uitoefenen, overgegaan aan spel en ligtmissery.

Overigens zonder eenig belang voor den staat, en zonder door eene geoorloofde eerzucht naar eenig doel gedreven te worden, waren de *Fidalgo's* onder de laatste regeringen gewoon, den tyd, met ydele gebruiken, of met gemeene intrigues te slyten en zich aan de bezigheden van een onedel bygeloof over te geven. Hunne geboorte was, en de gunst van den Vorst, het voorwerp hunner hovaardy; ofschoon zy geen aanzien genoten, by lieden van vermogen en beschaving, gingen zy slechts onder elkander huwelyken aan en schuwden de overige standen, als of deze door de pest besmet waren. Deze beschryving laat zich echter niet onvoorwaardelyk op den geheelen Portugeschen adel toepassen, integendeel vindt men by denzelven lieden, die daarop eene zeer vereerende uitzondering maken.

Van de verschillende standen, die op het lot van Portugal invloed hebben, zoude men slechts een zeer onvolkomen denkbeeld bezitten, indien wy ook niet gewaagden van de lieden, die met het burgerlyk en regterlyk beheer zyn belast. Voor de inning en het beheer van een gering inkomen en voor de waarneming van de overige takken van bestuur, is het aantal baatzuchtige, behoeftige, oneerlyke ambtenaren, het getal van knevelaryen, en van [illegible]lykheden zoo groot, dat hetzelve meer dan voldoende zoude zyn, om het grootste en welvarendste ryk, ten gronde te brengen. Elke tak van Administratie wordt bediend door eene menigte slecht betaalde lieden, die zich door knevelaryen schadeloos stellen. De geldmiddelen worden door meer ambtenaren geadministreerd dan die van Groot Brittanje. Wat de Regters aangaat, zyn er alleen in Lissabon meer dan honderd. De meest bezoldigden hebben een jaarlyksch inkomen van 300 £st., en verteren ten minste 1000 £st., die zy zich op de allerschandelykste wys, door het verkoopen van het regt aan de meestbiedenden, weten te verschaffen. Alles wel overwogen, dus zal dit leger van regters en ambtenaren, hetwelk over het geheele ryk is verspreid, en door de nieuw in te voeren orde van zaken noodwendig zal moeten worden afgedankt, welligt ten slotte voor [illegible] dan de monniken zyn.

Zoodanig was, nog vóór weinige maanden, de toestand van Portugal.

MATERIELE TOESTAND VAN PORTUGAL.

Don Pedro stelt een perk aan zyn Dictatorschap. Hy roept de Cortes byeen en onderwerpt aan hun oordeel de vraag betrekkelyk het regentschap en het huwelyk der Koningin. Doch daarmede is de taak van het Portugesche Parlement niet afgeloopen. Onafhankelyk van het stellen van wettige en constitutionnele maatregelen in de plaats der schokkende, ja overhaaste beschikkingen, waardoor de eerste treden van het nieuwe Gouvernement gekenmerkt zyn geworden, voeden wy de hoop dat de vereeniging, der volksafgevaardigden, tot meer omvattende en niet minder wenschelyke uitkomsten leiden zal. Ten derdenmale zal eene wezenlyke volksvertegenwoordiging het oog kunnen vestigen op de diepe wonden des Vaderlands en eindelyk het werk voltooijen, hetwelk door de Cortes van 1821 en die van 1826 slechts is ontworpen geworden. De hulpbronnen zyn onfeilbaar, doch de ellende is algemeen.— Laat ons dezelve in oogenschouw nemen.

In het algemeen heeft men een naauwkeurig denkbeeld van Portugal en deszelfs inwoners. Zoo dikwyls van dit land gesproken wordt, stellen velen zich een dor land voor, door de zonnehitte verbrand; een ontzenuwd volk, eene soort van natie, bestaande uit Lazaroni, die in groote gescheurde mantels onder den blooten hemel slapen. Maar dit is een zeer ongetrouw tafereel.

De Portugesche grond is over het geheel vruchtbaar, ver boven het waterpas der zee verheven; het luchtgestel is in de meeste gewesten frisch, en sommige vlakten zelfs koud; en voor zoo ver de inwoners betreft, zy waren noch lafhartig noch werkeloos, deze stoutmoedige zeevaarders der XVI eeuw, die de zeeën bedekten, de grenzen der wereld uitbreidden en den standaard van handel en nyverheid in nieuw ontdekte streken planteden.

De grond is dus niet onvruchtbaar, hy is onbebouwd. De Portugezen zyn niet lui, zy zyn slechts zonder bezigheid: alleen het werk ontbreekt in deze gewesten, omdat alle besturen tegen den arbeid hebben zamengezworen. De openbare ellende heeft er drie bronnen.

1°. de beklagenswaardige toestand van den landbouw;

2°. de vernietiging van de nyverheid en fabryken;

3°. De gebreken en het bederf van het bestuur;

LANDBOUW. Het is maar al te waar, dat geheele provincien van alle landbouw verstoken zyn, gelyk onder anderen Estremadura en de Algarven. Slechts twee negende gedeelten van Alentéjo zyn bebouwd, en een van de twee brengt koren op.— Hetzelfde geldt, behoudens eene geringe verbetering, die men er waarneemt, ten aanzien van de provincie Trasos Montes. Die van Minto en Beira, gelyk wy naderhand zien zullen, leveren de eenige uitzondering op, immers in het grootste gedeelte derzelve. Zie hier de oorzaken van deze treurige verwaarloozing van den grond.

a) *Gebrek aan handen.* Aangezien de stand van landbouwer ten slotte gelyk staat met den toestand van eenen lyfeigene, omdat geen hunner ooit eigenaar kan worden, zoo is daaruit eene algemeene verachting van dit bedryf voortgevloeid, die ten ge[illegible] de jonge lieden, die door hunne ouders naar de stad gezonden worden, onder voorwendsel om dáár een beroep te leeren, maar eigenlyk om er het getal van leegloopers en bedelaars te vermeerderen. Van den anderen kant neemt de krygsdienst jaarlyks een groot getal arbeiders weg. Sedert het vertrek van Joao VI naar Brazilie, hebben de Amerikaansche oorlogen en de eigen beroeringen van het land, het op de been houden van eene armee noodzakelyk gemaakt, die buiten alle verhouding tot de bevolking stond.— En altyd vielen deze persoonlyke lasten op de landbewoners, uithoofde van het egoismus der bevoorregte klassen en de gebrekkige verdeeling der contingenten. Overigens zyn ellende en gebrek aan het noodige by de landlieden, overal en onder alle volken, onfeilbare oorzaken van eene spoedig toenemende ontvolking.

b.) *Monopolien, vreemde overheersching.* Na de zorgeloosheid zyner eigen Regenten, heeft Portugal nimmer een grooteren vyand gehad, dan de invloed van vreemden. Gedwongen tot de betrekking der Kolonie onder de overheersching van Spanje, had Portugal naauwelyks eene zestigjarige, voor zyne handel en nyverheid, doodelyke slaverny afgeschud, en naauwelyks had een bekwaam Minister den weg tot herstel aangewezen, toen de zoetsappige toegefelykheid zyner laatste Koningen het aan den alleenhandel van Engeland overleverde. Het traktaat van 1810 was de doodsteek voor den landbouw.— Terwyl de vreemdeling deszelfs granen vryelyk invoerde, was het aan den Portugees verboden de zynen uit te voeren.— Hy verbrak zynen ploeg.

c) *De belastingen.* Te gelyk by het vernietigen van alle middelen die de voortbrengselen van den landbouw kunnen bevorderen, wordt deze tak van welvaart door

een uitsinnig gouvernement met lasten van allerlei aard overladen. Terwyl aan de uitgebreide domeinen der kroon, aan godsdienstige corporatiën, aan goede leenpligtige grondeigenaars, met kunstige hand allerlei voorregten worden toegedeeld, moet de ongelukkige landman alléén alle schattingen torschen, hy moet troondiensten verrigten, last-en transport-dieren leveren, die altyd slecht en langzaam betaald worden en hy acht zich gelukkig, zoo maar, na dat hy aan al die lasten voldaan heeft, geene benden gewapende landloopers of onbeschaamde bedelaars hem zyn laatste stuk brood komen ontroeven.

Maar de voor de uitbreiding van den landbouw noodlottigste belasting is die op het vee. Deze belasting, gelyk zich gemakkelyk begrypen laat, ontvolkt de stallen, hervormt de weilanden en woestynen en berooft de landen van derzelver krachtigst voedsel. En zoo blyft den landbouwer niets anders over dan eenige gewassen en vergane bladeren, om er zyn veld mede te mesten.

Eindelyk drukt een onmenschelyk regt op den omloop van alle koopwaren.— Zelfs het leven is er belast.

d.) De onverdeelbaarheid der grondeigendommen. Onmetelyke oppervlakten maken het eigendom uit van de gemeenten, de wereldlyke geestelykheid en de monniken, mitsgaders de majoraten der adelyken. Al deze eigenaars, overgegeven aan de bemoeijingen der eerzucht of aan de onverschilligheid, laten uitgestrekte streken geheel woest liggen, en bepalen hunne aandacht eeniglyk op die gedeelten, welke genoegzaam zyn om hen in eenen zekeren overvloed te doen leven. Hunne pachters, spaarzaam over deze onvervreemdbare goederen verspreid, [illegible] schriftelyke [illegible] om, zoodra zy hunne opbrengst vermeerderen, zich het meerdere door de vrekheid van [illegible] worden grys in hunne onkunde ten aanzien van alle verbeteringen, en leven van vygen in een land, waar een weinig zorg en kennis de velden met den rykste oogst zoude bedekken.

e.) De godsdienstige gebruiken. Onder alle Christenvolken, die van den Roomschen Stoel afhankelyk zyn, is de Portugesche Natie het diepst verzonken in de gewoonte eener beuzelachtige Godsdienstigheid. Geheel Portugal vast gedurende meer dan een derde gedeelte van het jaar. Hierin ligt eene reden te meer, die de zorg der ingezetenen van de aanlokking van slagtvee afwekt. Voor zoo ver de feestdagen betreft, op welke niet gearbeid mag worden, heeft de Paus het getal derzelve niet willen verminderen, maar slechts vrystelling verleend van de waarneming derzelve. De godsdienstige landman wint daarby niets; want hy is niet vrygesteld van het hooren der mis en de afgelegenheid der kerken in die onbewoonde streken, verslindt den tyd, welken men geveinsd heeft aan den arbeid te willen terug geven.

Men ziet dus dat het niet het luchtgestel is, hetwelk de Portugesche landlieden ontzenuwt, maar de onthoudingen en het slechte voedsel, terwyl het Gouvernement, uit vrees dat zy een redmiddel tegen het kwaad mogten vinden, den invoer van gezouten visch, zoo als, b. v., de labberdaan, tot een monopolie gemaakt heeft.

f.) De slechte staat der wegen en derzelver ongenoegzaamheid. Want, ondersteld dat de landbouw in Portugal minder belemmerd ware en even veel als in andere landen opbragt, dan zoude er nog altyd een voorname hinderpaal zich tegen zynen bloei verzetten. Dezelve is gelegen in het gebrek aan wegen en kanalen. Slechts weinige rivieren zyn bevaarbaar en in die gedeelten van derzelver loop, welke het verkeer van beladen vaartuigen toelaten, leveren de beddingen onderscheiden natuurlyke belemmeringen op, zoo als steenroetsen, zandbanken, enz. Gedurende 1821 heeft men, niet zonder goed gevolg, in het bovenste gedeelte van den Douro en in het benedenste gedeelte van den Mondego en de Vega, eenige werken ondernomen.— Maar de zwakke pogingen van het Constitutionele Bestuur hebben tot niets anders gestrekt, dan om de beklagenswaardige sorgeloosheid van de vroegere besturen des te meer te doen gevoelen.— Wat betreft de wegen, met uitzondering van de groote gemeenschappen, dezelve ontbreken overal of bevinden zich in den erbarmelyksten toestand.

VERVAL DER VOLKSNYVERHEID EN DER FABRYKEN. Hetgeen wy gezegd hebben, ten aanzien van het monopolie en den vreemden invloed met betrekking tot den landbouw, is in dubbele mate toepasselyk op den handel en de nyverheid. Men kan zeggen dat Portugal zich met eigen handen tot op het hemd heeft uitgekleed.— Slechts nu en dan dacht een Koning of Minister er aan, om de natuurlyke rykdommen van het land te doen gelden.— Onder Sebastiaan werden er fasremederyen opgerigt; dezelve verrielen onder de Spaansche Regeering, zy herstelden zich onder de eerste Koningen uit het Huis van Braganza, en geraakten op nieuw in verval onder het Engelsche beheer. Hetzelfde geldt ten aanzien van de ontginning der mynen en nog niet lang geleden zag Portugal, hetwelk zoo ryk is in alle soorten van metalen, zich veroordeeld tot de schande [illegible] zy in staven of op allerlei yzers verwekt, te ontvangen, terwyl zyne verlaten smelte[illegible] en ongeschiktheid van een bestuur aanklaagden, hetwelk ten koste van de eigen industrie om vreemde bescherming bedelde. Te gelyker tyd bragt de onbepaalde vrydom, welke aan de vreemde schepen in al de havens van Brazilie, toen nog eene kolonie, werd toegestaan, de doodelykste slagen toe aan de eigen marine en scheepvaart, welke door niet eenen enkelen beschermenden maatregel tegen dezen regtstreekschen aanval ondersteund werden.

De gedwongen heffingen ten behoeve van den buitenlandschen oorlog; de verhuizing van het Hof en van een aantal grooten naar Brazilie, de terugneming van aanzienlyke kapitaal uit de circulatie; de toeneming van de openbare lasten; de uitplundering van de Ryks tassen door de ambtenaren der schatkist; eene groote schuld by gebrek aan middelen om dezelve af te lossen,—ziedaar de rampen, waaronder Portugal in de laatste jaren zuchtte, rampen, welke het hervormingsgezinde doch kortstondige bestuur der Cortes niet heeft kunnen doen verdwynen en door de roofgierige tirany van Don Miguel slechts zyn vermeerderd geworden.

GEBREKEN DER ADMINISTRATIE. Zy zyn talryk deze gebreken, die door alle tyden heen van het Portugesche volk het slechtst bestuurde volk gemaakt hebben.

Eene slechte verdeeling van den grond; verwarring der burgerlyke of wettelyke juridictien; veelvuldigheid van Regters, Regtbanken, Kantoren, Commissien, enz. enz., algemeene omkoopbaarheid; verouderde, niet samenhangende wetgeving een wezenlyke chaos, ondanks de hervormingen door sommige Koningen daargesteld; in stryd met de tegenwoordige zeden der natie; gebrek aan verhouding tusschen de straffen en misdaden; gemakkelykheid in de valsche uitlegging der wetten; verbeurdverklaringen; wanorde in de geldmiddelen; zie daar een kort maar niet overdreven tafereel, waarmede wy ons gedwongen zien dit artikel te besluiten ten einde het ons verleende bestek niet te buiten te gaan.

Paal en perk te stellen aan dergelyke misbruiken is voorzeker de zwaarste onderneming die zich ooit aan de vaderlandsliefde van eenige wetgevende Vergadering heeft voorgedaan. Maar de nieuwe Cortes zullen dan grooten steun vinden in de werkzaamheden der Vergaderingen van 1821 en 1826. Er bestaan reeds onderscheiden maatregelen, die met veel wysheid zyn overwogen, zoo dat dezelve slechts weder behoeven van kracht verklaard te worden; ten einde al dadelyk de dringendste hervormingen te bewerkstelligen.

Na aan onze Lezers het afbeeldsel der tegenwoordige ellende van Portugal voor oogen gesteld te hebben, blyft ons nog over, hun ook het troostende beeld voor te houden van de hulpbronnen die Portugal bezit en van de party die van dezelve getrokken kan worden. Dit zal het onderwerp van een volgend artikel uitmaken.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., te de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.